

# ЗА ЛЕКАРИТЕ, НО НАЙ-ВЕЧЕ ЗА ТЕХНИТЕ ПАЦИЕНТИ, С ГРИЖА И ОБИЧ

проф. д-р Божидар Ивков

В интервю за Полската агенция по печата (РАР) полският издател Йежи Илг казва следното за проф. Анджей Шчеклик:

*„В крайна сметка той е бил не само виден лекар, но и голям учен, художник, музикант, писател, скиор, ректор, човек с огромна ерудиция, владеец няколко езика, интересуващ се от митология, история на изкуството, алхимия, астрономия, поезия – с една дума: ренесансов човек. Хора като Анджей Шчеклик са феномен – иска ми се да кажа – който не се вписва в парадигмата на нашия вид. В същото време той беше много скромен и не искаше да говори за себе си и ми отне много време да го убедя да се включи в нашите разговори”.*

Познавам само двама лекари, подобни на проф. Шчеклик: проф. Доброслав Кюркчиев (имунолог) и доц. Пламен Попиванов (ендокринолог). И двамата преди всичко Човеци, а след това лекари, ерудити, философи...

За да има повече подобни лекари и в България, е необходимо представителите на това съсловие да се занимават с литература и нарративна медицина. Наскоро давах интервю за в-к „Доктор“ и журналистката М. Белчева (една от малкото уважавани от мен журналистки) ме пита два или три пъти, каква е ползата от

въвеждането на наративната медицина в нашенското медицинско образование. Ето моят по-избистрен отговор.

Наративната медицина, в т.ч. художествената литература, особено класическите текстове, помага и учи лекарите на:

(1) водене на диалог с пациента, т.е. подобрява се комуникацията лекар-пациент,

(2) умение да се разбират и анализират различни пациентски разкази (нاراتиви),

(3) умение да се обясни диагнозата и терапията на пациента на разбираем за него език, а не на научен и/или медицински език,

(4) да се върви през трудния път на болестта и страданието заедно с пациента.

Въпросът е дали лекарите могат да си „вдигнат“ погледа и носа, както и да освободят мозъка си от пачките с банкноти, и да си припомнят за какво и защо са станали лекари. Парите сами ще дойдат.

Дали могат да преодолеят собствената си функционална неграмотност. Да разчупят тесните рамки на тясната си специализация, за да регенерират ригидното си мислене.

Не съм никак оптимистично настроен, но все пак никога не забравям мисълта на Лудвиг Флек: *„На теория е невъзможно, но на практика се случва“*, както и брилянтната мисъл на Бърнард Шоу *„Тясната специализация в широк смисъл на думата води до широка идиотизация в тесен смисъл на думата“*.

Антони Кемпински – лекар, психиатър и легенда в Полша, е казвал и е доказал с живота и делото си, че *„Най-важното лекарство в медицината е самият лекар“*. А в българското здравеопазване и медицина това лекарство става все по-дефицитно.